

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Feltámadás ünnepén.

Közel két ezer esztendő óta Isten fiának feltámadása a legfőbb vigasztalója egyeseknek és millióknak. A husvéti feltámadás adott reményt a csüggedező szíveknek, hogy az igazságot keresztre lehet feszíteni, el lehet temetni, de előbb-utóbb feltámad diadalmasan.

Sok embernek kell szenvedni az igazságért, de aki tűrni és szenvedni megtanult, az diadalmaskodik fölötte.

A természet legyőzte a halált és életre kelt mindent. Megújodnak a fák, virágok, megtelik a levegő, fű- és virág illattal és madárdallal az erdő.

Az igazság feltámadása ad reményt a csüggedő szíveknek, ez táplálja, élettelé hit ad enyhülést a sanyargatott léleknek.

A Feltámadás példája legyen vigasztalónk, öntsön csüggedő szívünkbe reménységet, egy szebb, boldogabb jövő reménységét.

Isten fiának tanításai hintették el a könnyörületesség, az emberszeretet magvait, melyek korábban-később kikeltek és kikelnek mindenütt. Tanításainak nyomán fakadt az emberek szívében a szeretet, elnézés egymás gyöngeségei iránt, az ő tanítása nyomán fakadt ki a szabadság, egyenlőség és testvériség megasztos hitvallása, mely nem ismer különbséget ember és ember között.

A kerényi bárókisasszony.

Irtai: Szekula Jenő.

Élt Kerényen egy Fodor Natália nevű báróleány, sovány, magas, szőke teremtés, aki nem volt sem különösen szép, sem rut, sem vén, sem fiatal; három millió volt a hozmánya, s mégsem akadt egyetlen kérője sem. Pedig nem irtózott a férfiaktól, sőt valami leirhatatlan vad remegés futott át finom és jólápoltt bőrén keresztül, ha valaki mélyebben a szemébe nézett, de volt benne mégis valami különös, leirhatatlan és ellen-szives szokás, ami minden vállalkozó szel-lenű gavallért visszariasztott. Néha minden-ek nélkül táncra perdült a kastély udvarán, csöppet sem szégyenkezvén a cselédnép s a világó pesztonkák előtt. Az is megtörtént vele, hogy hirtelen nevetésre fakadt a leg-komolyabb társalgás közben s egyszer a templomban a mise alatt; vad üvöltésszerű és vérfagyasztó kacagás — mint a farka-sóké — aki hallotta, soha sem tudta elfelej-teni, s ha néha, elhagyott éjszakákon, a kastély erkélyéről aláhangozott az országutra a báró kisasszony kísérteties éneke és sírás-hoz hasonló nevetése, keresztet vetettek magukra az arra ballagó utasok. Talán idét-len volt, vagy eszelős — ki tudja? — a becsi orvosok azt mondták rá, hogy hisz-térika, a falubeli vénasszonyok ördögönsnek tartották. Nem is neveztek másként: csak a bolond bárókisasszony.

— Urusica boszorkány verte meg a sze-

Ezek nyomán támadjon fel bennünk is a hit, mely drágább minden földi kincsénél, mert megtart, megerősít és megvigasztal. Támadjon fel bennünk a remény, mely támasza a gyengéknek, fáklyája a jövő homályának és elűzője a kétségbeesésnek. Támadjon fel bennünk a szeretet, mely széppé teszi a világot és megédesíti az életet, könnyűvé az élet küzdelmeit. Támadjon fel bennünk a hazaszeretet, mely ott szunnyad mindnyájunk kedelésében, csak fel kell ébreszteni. Mindezen érzel-mek nélkül üres a kebel és gazdag ha bennünk van.

Az Alleluja ünnepélyes szava bele-vegyül a lanyha tavaszi szellőbe, a madarak örömpeső dalájába, a megújodott természetbe, amelyek mindannyija a halhatatlanság dicső himnusza. Ki ne zengene velünk a feltámadás fenséges dalát?

Bármerre tekintünk, lehet-e mel-több megnyilatkozása a győzelemnek, mint a mindenben megnyilatkozó:

Alleluja! Alleluja!

Országos szőlészeti- és borá-szati kongresszus Budapesten.

A szükségletnek és közóhajnak megfele-lően a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete elhatározta, hogy június hónap 11—14. napjain Budapesten megtartja az

ötödik országos szőlészeti- és borászati kongresszust, hogy a Magyarország szőlő-művelése és borászata iránt érdeklődő egyéneknek, az ország különböző részeiben élő szőlőművelőknek és bortermelőknek módot nyújtson a szőlészeti és borászati szakkérdéseknek, a borértékesítés ügyének megbeszélésére s mindazon kérdésekben való állásfoglalásra, ami a szőlőszet és a borászat szempontjából fontossággal bír.

Míg más bortermelő európai államokban évenként tartanak ilyen borászati össze-jöveteleket, melyeken minden törekvőbb szőlész- és borász, hacsak elháríthatatlan okok vissza nem tartják, megjelenik, addig Magyarországon ily jellegű összejövetelt az ország különféle borvidékein lakó termelők hat év óta nem tartottak. Pedig számos olyan szőlőművelésünket közelről érintő kérdés van, mely megvitatásra vagy fel-elevenítésére szorul s melynek megbeszélé-sére, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének adandó munkaprogramm szempontjából is, egy kongresszus tartása a legjobb alkalom.

A kongresszus tárgya: szakszerű elő-adások tartása, szakkérdések megvitatása, a környék szőlészeti- és borászati nevezet-ségeinek, nemkülönben az ugyanekkor tartandó nemzetközi pincegazdasági kiállít-ás megtekintése, esetleg ezzel kapcsolatban bemutatások rendezése. Az előadásokat és vitákat rendszerint a délelőtti órákban tart-ják s a délutánokat kirándulások fogják betölteni. A kongresszus tagja lehet bárki, ki a szőlőművelés iránt érdeklődik s aki részvételi nyilatkozatát az előkészítő-bizott-ságnak, a kongresszus megkezdése előtt beküldi. A jelentkezők belépésükkel egyide-jűleg, amennyiben tagjai a Magyar Szőlős-gazdák Országos Egyesületének, 5 koronát, különben pedig 10 korona részvételi díjat fizetnek. A tagsági jegy jogot ad az összes előadások hallgatására, a vitában való rész-

mével szegénykét mikor még a bölcsőben ringatták, — mondogatták róla téli estén-ként a fonóban, attól lett ilyen szerencsétlen.

A szegény báróleány pedig csak sirt, epe-kedett, várta a megváltó lovagot, aki kiváltsa a kastélyalatti kincseiről, hogy csak eszelő-sen szép, égszínű szemébe véért. De nem jött. Irigyelte a fehéresbőrűeket, a kékszemű piroskendős bunyeváclánokat, akiknek volt szeretőjük, kikkel holdsütöt esténként elszál-gattak a kivilágított jegenyesor alján.

Ő már hétszer volt szerelmes, de még mindig faképnél hagyta, valamennyi udvar-lója kerekét oldott, mikor először hallotta meg a bárókisasszony dermesztő nevetését. Az egyik éjszakának idején utazott el, titok-ban, az udvaron majdnem szétlépték a fel-riasztott komondorok. A másik a gyűrűjét küldte vissza, a harmadik Amerikába utazott el, csak hogy soha többé ne is találkozhassanak.

Szegény leányok szomorú halvégzete, le-csapott ime egy gazdag és kiváltságos báró-kisasszonyra, aki partában maradt rengeteg szántóföldet, tömegtelen kincse és mesebeli kelengyeje ellenére is. Ő talán szívesen férj-höz ment volna, az első béreshez is, aki megkéri, de a szülei vigyáztak rá, féltették, hogy gonosz kézre ne jusson a vagyon, szerencsétlen leányukat ki ne foszthassa valaki.

Igy tehát élt, elhagyottan, mint a láncvirág a fehérlő pusztán, ölelésre vágyva és csók-szomjtól gyötört, s holdsütötte éjszakákon

megugatták a kutyák. Kiült a fehér könyök-lőre és szívedvedve várta, mikor jön érte a mesebeli királyi.

Az apja büszke, rátartós ember volt. Ke-vély és nagyratörő dalmata vér lobogott az ereiben, származását egészen a fehér cárig Crni Jovánig szerette fölvenni.

Az anyja német asszony, valami topolyai szeszgyárosnak a leánya, s a milliókat ő hozta a házhoz. De vigyáztak Natáliára, fél-tették, egyetlen gyermekük volt — nekik még nagyobb rejtelem volt, mint másnak — s exotikus s felszeg dolgait is nagy szeretettel tárgyalták. A füstbe ment házassági kísér-leteket az udvarlói rovására irták, s mikor az utolsó kérő is kerekét oldott, vad büszkeséggel mondotta az apa, Fodor Gyókö:

— Most már csak római birodalmi her-ceghez adom Natáliát, kisebb ember ne jő-jön háztűznézőbe a portánkra.

De a várva-várt herceg nem jött, ellenben egy Potocki Tasziló nevű elzüllött lengyel gavallér vetődött a faluba. A lovag nem volt már szép ember, kisse megtépázták a sasok, valamikor, boldogult urfi korában, mint had-nagy szolgált egy felvidéki ulánus-ezredben, de adósságokba verte magát, menesztették, sok évekig a barátai és ismerősei nyakán lógott, de ebbe is beleunt, fölcsapott ügy-nöknek s most is holmi cséplőgépekkel vető-dött el Kerénybe. A bárók vendége lett, akik mint falun élő módos emberek általá-ban, szívesen látták az átutazó idegent.

vételre, a nemzetközi pincegazdasági kiállítás megtekintésére, a kongresszus által rendezendő kiállításokon és gépbemutatókon való részvételre, valamint a MÁV. vonalaira engedelmzett utazási kedvezmény igénybevételére. A kongresszus tagjai idején megkapják az előadások szövegének kivonatát s a benyújtott határozati javaslatokat azon célból, hogy már a tárgyalások megkezdése előtt tájékozva legyenek a megvitatásra kerülő kérdések felől.

Midőn illetékes helyről a szőlősgazdák figyelmét felhívják az országos szőlőszeti-és borászati kongresszuson való felvételre, remélhető, hogy a kongresszuson Magyarország szőlősgazdái lehetőleg teljes számban fognak megjelenni s a maguk részéről is segíteni fogják a kitűzött fontos célok megvalósítását. A kongresszuson való részvétel vidékenként való könnyebb szervezése céljából a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete száz tagu országos bizottságot választott, melyet az egyesület (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) készséggel kiegészít olyan termelőkkel, akik kilátásba helyezik, hogy környékük birtokossága körében a kongresszus sikere érdekében mozgalmat indítanak.

Ezekről a bizottsági tagoktól függ tehát a kongresszus erkölcsi sikere. Vegyék rá birtokos társaikat, hogy tömegesen jelenjenek meg az országos összejövetelen és hassanak oda, hogy minden megyei gazdasági egyesület, gazdakör, pinceszövetkezet vagy egyéb szőlőtermelői szervezet legyen képviselve a kongresszuson.

Aki pedig olyan kérdést szeretne a kongresszuson tárgyaltatni, mely országos érdeklődésre tarthat számot, jelentse ezt a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének, mely készséggel fog gondoskodni a kérdés napirendre tűzéséről.

A kongresszussal egyidőben tartandó nemzetközi bor és pincegazdasági gépkikiállítás fővédnökségét József királyi herceg, az elnöki tiszteket pedig Harkányi János báró és Ghillány Imre báró miniszterek, valamint Bárczy István polgármester fogják betölteni. A kiállítás iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg főleg a külföldi német francia cégek részéről, kik a rendelkezésre álló terület jelentékeny részét már lefoglalták. Jelentkezéseket a kiállításra még csak április 16-ig fogadnak el.

A Balaton monografiája.

— Lóczy Lajos könyve. —

Lóczy Lajos már ifju éveiben szemet vetett a szépséges Balatonra és színes álmoképeket rajzolt lelkében a tó jövőjéről. Magyar szívet érzések dobogtatták meg, mikor a Balaton vadvirágos partjain gyönyörködött a hullámok táncolásában, andalító zenéjében. Míg sok professzor tavasszal közzölte magáról azt a hírt, hogy ebbe és emebbe a külföldi híres nyaraló helyre távozik, addig Lóczy Lajos egy kis dűledező fehérre meszelt hegyi hajlékot vett Csopakon, a magyar tenger partján, s itt akarta nyaranta kipihenni az egész évnek idegölő munkásságát. Lóczy Lajost azonban ez a tündéri táj nem pihenésre lágyította, hanem újabb kemény munkára serkentette. A világhírű geológus eltűnődött azon, hogy ő sokat járt a nagyvilágban, de olyan szép hegyet, mint a szabályos Badacsony, sehol sem látott. A föld vulkánikus ereje egy esomóban sehol sem tölt fel olyan érdekes alakulatú hegyeket, mint a szigligeti öböl táján. Sokat utazott a tengeren, de a víznek olyan káprázatos játékát sehol sem látta, mint a Balatonon. Járt glecserek között, havas hegyormokon, észak jégországaiban, de a téli világnak olyan jelenségeit nem figyelte meg, mint a Balaton jégén látott külföldi lovagvárakat, de azok a képzeletét nem foglalkoztatták úgy, mint Szigliget, Csobáncz várának romjai, a balatonmenti hegyek romkoronái. Jártában-költében nagy, művelt nemzetek népét ismerte meg, de a magyar földműves párját nem találta, a balatoni halász éles megfigyelő tehetségét, természetimádását, a balatonmenti nép humorát, tisztességtudását, intelligenciáját máshol nem fedezte fel. Lóczy Lajos magyar agya gondolt egy merész: monografiát kellene írni ennek a tónak egész világáról. Tervvel eleinte hűvösen fogadták. Mit lehet írni egy elhagyott, kultúrátlan víz vidékéről? Érdekel is az valakit, hogy milyen kő van a Badacsony gomrában, milyen fű nő a Tátika oldalán és mit eszik a csopaki paraszt fölöstökörre?

Lóczy Lajos azonban hű maradt szépséges tervéhez. Amíg sok magyar tudós professzor ur a vakációban külföldön hűselt, addig Lóczy Lajos Badacsony ormain járt-kelt. Másnap felkuszott Szent-György-hegy bazalttornyaihoz, harmadnap a felkelő nap biborában már Csobáncz romjai között gyö-

nyörködött. A negyedik nap Tátika szirtjei között érte az alkony sugára. Így mult el a vakáció, de Lóczy Lajos nem tudta el a vakáció, de Lóczy Lajos nem tudta el a nagy tó vidékét bebarangolni, tudományosan, alaposan megfigyelni. Lóczy Lajosnak nem voltak ezután éjjelei és nappalai. Vonzotta örökösen a Balaton, mint a szerelmes ifjut legelső szerelme. Ha Lóczy Lajosnak nyílt egy délutánja: gyorsvonattal utazott a Balaton mellé. Vasárnaponként az irány: a Balaton volt. Ha jött a kegyetlen tél, s mi a kályha mellé bujunk: Lóczy Lajos a havas Balaton világát kereste meg. Mérté a jég vastagságát, figyelte a rianás döngő zenéjét, szemlélte a turulás szeszélyes játékát, eleinte csak a partokhoz közel. Később már kocsira ült, ráhajtott Kenesén a tó jégpáncéljára s az ámuló fuvarossal végigkocsizott a dermesztő hidegben, fűtől, esontígható szélben le Keszthelyig. Itt azt a tudományos mérőeszközt, amott amott vette elő. Nem gémberedett meg az ujjá a hidegben, mert hevítette a magyar földet: ennek az érdekes tónak eddig ismeretlen minden jelenségnek feltárása. Az, hogy ne csak a hazai körök, hanem az egész művelt világ figyelmét a Balatonra irányítsa.

A nap perzselő hevében, a hegy lakos oldalán kapáló pór csodálkozva nézett fel a hegy szirtjei felé. Nem ment a fejébe, hogy mit ütögethet kis kalapácsával a láveken „az a pesti ur, aki Csopakon volt szőlőt?” Hát azt a sok haszontalan kudarabot minek cipeli haza egymaga, minden segítség nélkül? Bizonyosan aranyat keres, de, hogy rendes munkában nem törí a fejét, az szentül bizonyos —

Lóczy Lajos, a geológus, szemügyre vette a Balaton vizének sajátosságos növényeit is, az egész Balatonvidék flóráját. Nagyító üveggel vizsgálta a víz apró állatvilágát. Figyelte a Balaton tündéri szintüneményét, éghajlati viszonyait. Észrevette a földből kifordított római téglákat, légfűtőcsöveket. Meglátogatta a Balatonvidék pusztatemplomait, az egyházak romjait. Vállán örökösen nagy fényképező gépet, hóna alatt a gép állványát vitte, segítség nélkül, mert nyáron a nagy munkaidőben drága lenne a nap-számos. Szegény magyar tudós, dehogypénzselheti hónapokon át a segítségét. Aztán meg kapni is arra magyar parasztot, hogy egyik félórában felfusson a hegyre, a másikban meg leszaladjon a völgybe. Utóbb még rosszat gondolna a falu. Lóczy Lajos munkája azonban később feltűnt a Balaton mellett nyaraló uraknak, különösen az otthon szabadságoló diákoknak. Megkérték

Estebédnél szembeült Natália bárónővel, aki epedő pillantásokat vetett a vedlett gavallérra.

— Milyen szép szeme van ennek a férfinak, — gondolta magában ábrándosan s meg nem állhatta, hogy pezsgőbontás után, parányi ezüstös cipellőjével gyengéden meg ne érintse a jövevény kivágott lakktopánját.

A lovagot ábrándozásra indította a bárókisasszony félre nem érthető viselkedése.

— Rut — s talán ostoba is a kicsike — tűnődött magában elborultan. De nem baj. Három millió hozomány s ez kiengeszteli az isteneket. Éjszaka sokáig nem tudott elaludni. Láz gyötörte. Álomtalanul forgolódott az ágyában. A báróleány énekét hallgatta, aki kibontott hajjal ült a virággal övezett erkélyen és késő éjjelig epesztette magát a sápadtan fehérítő éjszakában.

— Ha elvenném, tűnődött magában a gavallér — gazdagabb lennék egy csapásra, mint ősom, ama híres Potocki Szaniszló, aki ezüstből kovácsolt szánon állított be egy éjjel a lengyel királyné udvarába.

A lovag nem volt független ember. Volt szeretője is, egy Lillie di Mars nevű nevezetes angol táncosnő, aki beleje bolondult s a gavallér kedvéért otthagyta a színpadot is. A nő féltékeny volt rá, mint egy kiehéztetett királytigris, együtt éltek, szegényes kis pesti fészkekben s ha már nagyon megszorultak pénzben, akkor indult el a lovag holmi vidéki rablókalandra. S ő is szerette a leányt, nem is kívánta elhagyni, most sem, de nem látott nehézséget abban, hogy szeretője és

felesége is lehessen egyszerre. A báróleány pénzen elvégre, szépen élhetnek mind a hárman.

— Ha a pókol egész hadával is kellene szembeszállanom — mormogta magában elszántan, — mégis feleségül veszem Fodor Natáliát.

Másnap este már együtt bolyongtak a kastély parkjában, a nagy széles kivilágított platánok alatt. A bárókisasszony új ruhájában volt, amit jelben küldött el külön futárral a becsi szabó: futózöld selyemruha, habkönnyű csipkével a nyakkörül s az ujjas igéző ezüsthálóval elborítva, kézimunka díszítéssel. Fején nagy selyemelésű fehér kalap, szalagdiszszel és hőszerű köcsaggal. S most frissnek, széppnek, kívánatosnak érezte magát új kosztümjében, s boldogan sétált frissen fogott gavallérjával a kigyózó fehér ösvényen. Junius elején volt ez, tündérszép nyárelőben s a még virágzó fák között, fehér piherojtok szállingóztak közbe, a szeliden sóhajtozó szélben.

A lengyel nem volt kerlátolt elméjű ember. Sok regényt elolvasott már s ulánustiszt korának unalmas éveiben, elég alkalma volt tanórákat vennie a széptevés bonyolult és nemes művészetében. Most sokat és nagy lelkesedéssel beszélt s himes szavai színes pillangóként nyaldosták és repdestek körül a báróleány sovány s igénytelen alakját.

— Én nem tudom, mi van velem, — szavaltá ünnepiesen a lovag. Csillagszemének bűvös nézése megbabonázta a lelkemet egészen. Szeretném fölinni, magamba szívni

a képét, az alakját, a lelkét, mely olyan mint az egzotikus rózsák illata, mint a tál lilium szirma, — mielőtt megérinthetném, tova száll. Még nem volt nő, akit úgy szerettem volna, mint magam, még nem élt leány a földön, aki oly szép lett volna, mint magam. Akár évekig el tudnék sétálni így az oldalán, virágos fűben, mert azt hiszem, nem is közönséges lény, hanem egy idetévedt erdei istenasszony.

Ilyen és ehhez hasonló ostobaságokat fecségett össze a gavallér. Rut hangja, amely máskor kellemetlen és rikácsoló volt, mint a megtépázott kakasoké, most kellemes volt, s majdnem meleg, mint a cselló éneke. A bárókisasszony feheredett arccal, láztól pirosra festett ajkakkal hallgatta. Még sohasem mondottak neki ilyen szépeket. Némán összekulcsolt kézzel lépkedett Potocki oldalán, mint egy szentkép, egy középkori imádságos könyvből kitépvé. A bókók és a mámoros szavak özőnében megnőtt és kiszépsült egy pillanatra.

— Én is szeretem magat Potocki — vigasztalta elcsukló hangon a lovag.

— Ha megkérném a kezét, eljönne-e hozzám Natália?

A báróleány szeme tágrameredt, mint a lilium.

— Igen — suttogta szemlesütve — de félek, hogy a szüleim akadályokat támasztanak. Azt mondják, hogy maga szegény.

— Akkor megszöktetem.

— Megszöktet? A báróleány fölkapagott. Erőt vett rajta a vad, vésztfjósító nevetés, ami már annyi gavallérjának a szívét meg-

szépen Lóczyt, hogy segíthessenek neki. Így akadtak lassankint munkatársak, akik segítettek a fotografáló masina vivésében és a szikladarabok letörésében.

Mikor Lóczy Lajos éveken át már sokat gyűjtött, megfigyelt, tapasztalt és feljegyzett, tudós embereket gyűjtött maga köré és feltárta előttük, hogy mindegyik szakmának milyen hálás tere lenne a Balaton vidéke, milyen szépséges magyar kulturmunkát végezhetnének azon a csodálatos vidéken. Lóczy lelkesedése átragadt tudóstársaira is. Most már ők is szeretettel, tudomány-szomjjal zárandokoltak el a tó mellé, és kiegészítették Lóczy megfigyeléseit.

Lóczy Lajos lelkes agitálására a Magyar Földrajzi Társaság 1891-ben elhatározta a Balatonnak tudományos felkutatását. Huszonkét éve tart tehát a három kötetre tervezett balatoni monográfia írása. Azt kérdezheti a szíves olvasó, hogy mindössze három kötetet ilyen sok ideig kell írni? Igen ám, de három kötet ez! Ilyent a magyar irodalom még nem mutatott fel. Az első kötet a Balatonnak és környékének fizikai földrajza. Ennek hat része van. Minden résznek vannak szakaszai, a szakaszoknak külön függelékei. Minden szakasz külön testes kötet, sőt minden függelék egy-egy vaskos könyv. A munkának még több része nem jelent meg, de a kiadott anyag már eddig is majdnem eléri a félméternyi magasságot.

Ez a páratlanul gazdag és terjedelmes munka, nemcsak magyar, hanem német nyelven is megjelenik. Ma már az egész világ tudományos köreinek figyelme a Balaton s ennek kapcsán: hazánk felé fordult. Mindenütt kalapot emelnek a magyar tudományosságunk akadályt nem ismerő sikeréről, a könyvben előtárt tudományos kincsért. Nem győznek csodálkozni a magyar kutatra áldozatkészségén, amely aránylag kis vidék monográfiájának olyan áldozatot hozott, amire az egész világon eddig nem volt példa. Olyan művet, amilyen a Lóczy Lajosé, a világirodalom a maga nemében még nem produkált.

A monográfiának legérdekesebb és legfontosabb része: az első szakasz, most jelent meg. Címe: A Balaton környékének geológiája és morfológiája. Ez a „szakasz” nem kevesebb mint 620 oldalas kvartalaku, három kötet, amely mellé még 16 nagy, összehajtható képmelléklet van fűzve. Ha ez a kötetet egy világrészről írták volna, már akkor is imponáló anyag lenne. Ekkora anyagot adni azonban a Balaton közvetlen

vidékéről: olyan magyar kulturmunka, amelynek forgatásakor igazán büszkeség töltheti el magyar szívünket. Ehhez a kötethez pedig a hasonlóknak egész sora csatlakozik.

Lóczy Lajos ezzel a kötettel tette fel a monográfia sorozatára a koronát. A könyv megjelenése, noha nem a nagyközönségnek van szánva, olyan közművelődési jelenség, hogy nem haladhatunk el mellette néhány soros, sablónos, odavetett könyvismertetéssel. Hiszen a könyv egyik legnagyobbik magyar elmének, magyar szívnek, évtizedes, fáradságos, lelkes, szeretetteljes munkálkodásának gigászi eredménye.

A kötet a Balaton keletkezésének megállapításához szükséges adatokat halmozza fel. A természet a Balatonnak elragadóan bájos vidékét csodálatos alakzatú hegyekkel hintette be, amelyek nemcsak gyönyörköd-tetik, hanem elmélkedésre is buzdítják a geológust. Lóczy Lajos köteté valóságosan lefotografálja a föld belsejét. A tudós kutató sorra járja a vidék minden kőbányáját, téglagyárát és ezekben vizsgálja a föld rétegeit s azt, hogy az egyes rétegek milyen földnemekből, kőzetekből állanak. Ahol kutatásnak, ártézi kutatásnak, ott Lóczy Lajos összegyűjti a föld belsejéből kikerült földnemeket és megméri, hogy mily széles rétegeket alkotnak ezek. Ahol meghasad a föld, ahol a vasúttal átvágják a hegyet, ahol leomlik a part, ahol műta- és homokbányákat nyitnak, ott terem mindjárt Lóczy Lajos és szaporítja a rengeteg jegyzetét, gyarapítja bámulatos tudását. Fiával együtt járja a köves mezőket, a sziklaté és szedik össze a kődarabokat, amelyeket a mi laikus szemünk semmibe sem vesz. Lóczy Lajos azonban tömördek képben mutatja be a kőveket, amelyeknek felülete ráncolt, lyukgátott, gömbölyű. Megtudjuk, hogy a kővek felületét valamikor hullámok mosták gödrösre, kagylók furták lyukacsosra, a szél barázdázta, kiszáradt folyások mosták gömbölyűre, vagy az évezredek viharával felkapott homok esiszolta simára. A tudós ötlete furóhajót konstruált, ennek kezelésére megtanítja csopaki földműves szomszédait, akikkel bejárja a Balaton hullámozó hátát, sok helyen megturják a Balaton fenekét, hogy a felhozott anyag révén belássonak a természetnek ama nap szerű munkájába, amellyel Közép-Európa legnagyobb tavát, vidékének bámulatosan komplikált hegy-szerkezetét megalkotta.

Lóczy Lajos leírja a vidék paleozoos képződményeit, a kvarcs fillitet, a permi szisztémát, a mezozoos képződményeket,

továbbá a szkita emeletet, a werfeni rétegeket, a földtan sok ezer jelentőségét sok ezer műszóval, melyeknek olvasásába váióságosan beleszédül a laikus. A könyvben azonban sok helyen felcsillan a vidéknek őt is érdeklő költői leírása, a vidéknek a tudós hazaszeretetről áthatott dicsőítése. A kötet feleletet ad azokra a kérdésekre is, amelyek a laikust, a különleges balatoni hegyvidék szemlélődése közben, foglalkoztatták. A kötet leírja a badacsonyi vidéki bazalt-kupokat, a tihanyi félszigetet, a Mezőföldet, a somogyi dombvidéket, a tapolczi tavasbarlangokat, a balatonmenti forrásokat, a balatonvidéki berkeket és mindent, ami Balaton közvetlen vidékén érdekes.

A tudós író azonban, aki bejárta az egész világot, rámutat azokra a hasonlatosságokra, amelyeket a Balaton mellett, Kinában, Amerikában és a földgolyó különböző pontjain tapasztalt.

Magunk is sokszor bejártuk Tihany félszigetét, de bizony mi nem vettük észre azt, amit Lóczy Lajos szeme meglátott. Lóczy kimutatja, hogy a félszigeten valamikor száznál több gejzír működött s lövelte ki a forró vizet, épen úgy, mint ahogyan most az amerikai jellowstoni nemzeti parkban még most is működő gejzírek. Lóczy rámutat arra, hogy a forrásoknak kovás mészkőből álló kupjai eredeti alakjukat bámulatos épségben megtartották. Még most is látjuk azokat a kúrtöket, melyeken át a bazalt-tuffa kifolyt. A sziklák rögzőségét, apró esatarnait a gejzír visszahulló vízceppjei mosták ki. A tudós szakértelme mintegy száz kihűlt gejzirt fedezett fel. A kötet rámutat arra, hogy a boglári Sándor-domb kettévágott kupja kicsiben a Monte nuovo (Nápolyi öböl) vagy a Monte rossi (Etna) típusából egy pompás miniatűr parazitikus vulkán képét nyújtja.

Azt mi is tudtuk eddig, hogy a királyi Badacsonyt vulkánikus erő nyomta fel. A mi képzeletünk a föld irtózatossá bomblését, szörnyű megrázkódtatását sejtette. Lóczy azonban bebizonyítja, hogy a bazalterupciókat nagy diszlokációk nem kísérték. Olyan szelíd lávafolyásban és lapilli szórásokban nyilatkozott meg a vulkánosság, hogy az ilyen kicsiny energia-nyilvánulást nagy talajmozgás alig kísérte. Lóczy Lajos leírja igen érdekesen, hogy a magukban álló Badacsony-, Somlyó-, Ság- és Haláphegy tetején vastag bazaltréteg szilárd korongjai terülnek el, melyek körülbelül egyszínben pihennek a pannonia-pontusi rétegek legmagasabb színlejtőjével. Ezek a korongok

dicsőítette. Fuldokolva vetette magát a földre festett padra. Percekig nem tért magához.

— Megszöktet? Milyen nagyszerű lesz! Meg fognak ijedni idehaza. Hihhíhí.

— Lengyel dermedten állott meg egy pillanatra. Most már megértette miért maradt pártában a báróleány. De edzett idegzetű ember volt. Hamar magához tért.

— Milyen jól áll magának ez a kalap, (most már a toalettről kezdett beszélni) — megdöbta, Natáliának fehér kócsaggal diszített öksességére célozva. S ez a tü benne milyen finom es izléses. Mint Erosz nyila! Megébezte a szívemet.

— Mint Erosz nyila, — ismételte a leány bábanásan, amint udvarlója oldalán a kísérteties jegenyesorban elhaladt.

A lengyel beváltotta a szavát. Éjszakának idején megszöktette a kerényi bárókisasszonyt, miután az apa főuri göggel kikosarazta. Harmadnapra már a Bécs felé száguldó gyorsvonaton ültek s onnan szélgyorsasággal futottak tovább Baden-Baden felé. Penzük volt bőven. A báróleány ékszerait már Bécsben elzalogosították s innen írta meg a leány az apjának is, hogy ha nem egyezik bele a házasságba, akkor elemészti magát.

Natalia szíve repesett a boldogságtól. Kiszépült és visszafiatalodott szinte az előlegett mezeshétben.

De egy nap olyan felfedezésre jutott, ami-

től minden álma egy pillanat alatt romba dőlt. Pénteki napon törtek holdvilágos este, míg a tércene játszott a tavoli eszplanádon, Potocki elaludt szivarozás közben a pamlogon. A nő odakuporodott mellé s néhány pillanatig gyönyörködött az alvó lovag szépségében, aztán, — hja az örök női kíváncsiság, — kotorászni kezdett gallérlójának a kabátjában. Vesztere tette. Egy távirat blankettát talált, mit a lovag a kabátjában felejtett s ebből Natália megtudta a szörnyű valót, hogy ő egy rut, szegény, kifosztott és megcsalt teremtes.

A távirat így hangzott:

Lilie di Mars kiasasszonynak. Bocsáss meg, ha a lapokból értesülni fogsz a botrányról. Hidd el, csak pénzéért szoktettem el a baroneszt. Ha teheted, utazz ide, türelmetlenül várlak. Már unom nagyon ezt a kis szörnyeteket.

Taszi ló.

A kerényi bárókisasszony majdnem fölördített haragjában, mint az erdei macska, mikor először éri bársonyos bőrét a gonosz sörét. Ósanyáinak vad, mamoros, férfilő vére, a torkába szökött, a szívere, a szeme kimeredt, mint a puszták fölött száguldó szamovilláké, ha vihar végigkorbácsolja őket.

— Erosz nyila! — nyöszörögte halálhívált ajakkal.

Főlkacagott. Soha ilyen rémes nevetés! Magasra felemelte a kalaptűt, mi Potocki tetszését egykor annyira megnyerte es keresztülszúrta a hütelen gavallér szívét.

A z e s ő.

Kínai mese.

Írta: W. Dorsevics.

A nap fia — neve tul élje a földét! — Li O-U császár porcelánpalotája ablakánál állott.

Fiatal volt és jó.

Az öröm és a fény között sem felejtkezett meg a szegényekről és a szerencsétlenekről. Eső esett.

Patakokban folyt a víz.

Az ég sirt es vele együtt hullatták könyveiket a fák és a virágok.

A császár szíve összeszorult és hangosan mondta:

— Rossz lehet azoknak, akik ilyen esőben kalap nélkül járnak.

— Szeretném tudni, hogy olyan sajnálatra méltó ember van-e Pekingben, akinek ilyen nagy esőben nincs kalapja?

— Nap fénye! — felelte térdre esve Tsung-Chi-Tsang. Nem kérdezhetsz tőlünk olyan lehetlent, amit meg nem tennénk. Naplementekor tudni fogod, királya a hajnali pírnak, amit kérdeztél.

A császár mosolygott és Tsung-Shi-Tsang olyan gyorsan szaladt San-Tschi-San miniszterhez, ahogy csak tudott.

Egészen kimerülten érkezett meg s meglepetkezett egy csomó tiszteletről, ami a minisztert megillette volna.

védtek meg az alattuk lévő, vízi lerakódásokból álló hegyet az elpusztulástól, mint ahogyan a levélnehezék megvédi a papírt a szél hatása elől. A szél a mostani hegyek körül volt üledéket, a bazaltleplenyektől nem védett helyeken, köröskörül elhordotta egészen a kemény altalajig. Sehol Európában nincs olyan hely, ahol a pliocénkor óta a szél deflációját ilyen biztos nyomokkal és éles mértékkel lehetne kikutatni. Szent-György-hegy körül az eltakarított réteg 180—200 méter vastag, az eltakarított keresztszelvény területe pedig 15 négyszög kilométer.

A könyv 327 ábrája között a Balaton teknőjének harántmetszeteit is látjuk. Lóczy adatokkal bizonyítja, hogy a Balaton medencéjében a pleisztocén-korban sem állott hat méternél, a mai víz-szintnél magasabban. Azt is megtudjuk, hogy a Balaton kezdete valamikor négy különálló medence volt és csak később folyt össze mai egységes alakjába. Lóczy mindenféle eszközzel megmérte, hogy egy évben átlag 290 napon át 0.57 mm. magasságu por hull a Balaton fenekére. Ebből aztán kiszámította, hogy a Balaton fenekén lévő holocéniszap mintegy 8421 év alatt képződött.

Látjuk tehát, hogy a testes könyvet nemcsak a tudós forgathatja élvezettel.

A balatoni monográfia-sorozat bizonyára legértékesebb kötetének megjelenése alkalmából a magyar közönség nevében őszinte elismeréssel adózunk a fáradhatlan, nagynevű magyar földi tudósunk, aki már eddig is széleskörű külföldi társadalmak figyelmét terelte hazánk felé és letétette velük a magyarság előtt: a nagyrabecsülés koszorúját.

Reform a polgári leányiskolákban.

A közoktatásügyi miniszterium az oktatásügy összes ágazataiban olyan reformokat kíván életbeléptetni, amelyek azt a sokszor hangoztatott, de eddig még mindig meg nem valósított elvet vannak hivatva szolgálni: ne az iskolának, hanem az életnek tanuljunk. A kultuszminiszterium figyelme azért különösen oda irányul, hogy az iskola legyen mindig igazi előkészítője a gyakorlati életnek.

Nagyon érdekes a kultuszminiszternek a napokban kiadott azon rendelete, hogy a polgári leányiskolai tanítás tervét s az erre vonatkozó utasításokat foglalja magában.

— A föld boldogsága, legkegyelmesebb uralkodónk — mondja a kamarás — a legnagyobb nyugtalanságban van. Szeretné meg ma tudni azoknak a számát, akik esőben is kalap nélkül járnak.

— Igen, akadnak ilyenek — felelte San-Tschi-San. — Különböznék...

— És megparancsolta, hogy hívják Pai-Chi-Wo-t, a város fejét.

— Rossz hírek jönnek a palotából — mondta a miniszter, mikor Pai-Chi-Wo fejét a föld felé nyújtotta. — Urunk, ki életünk felett rendelkezik, nyugtalanságot tapasztalt.

— Hogyan, kiált Pai-Chi-Wo kétségbeesetten, létezik csodálatosabb, árnyékosabb kert, mint amilyen palotája előtt van?

— En nem tudom, hogy hogyan történt, ismételte San-Tschi-San, de uralkodónkat nyugtalanítják ezek a naplopók, akik esőben kalap nélkül járnak. Ezeknek a számát szeretné tudni még ma. Nézz utána.

— Azonnal hívják ide az öreg kutyát Chanár-Dsung-ot, kiált Pai-Chi-Wo- és egy csomó szitkokkal fogadja az előhívottat.

— Te semmirekellő, te naplopó, te közönséges futó! Azt akarod, hogy mindnyájunkat felakasszanak!

— Magyarázd meg haragod okát — kérte Chanár-Dsung, akinek már görcei voltak a fételemtől. Akkor megérttem szavaid bölcsességét.

— Te öreg kutya, akinek jobban illenék disznót őrizni, mint a világ legnagyobb városára figyelni. Még Kína fejedelme is észre vette, hogy a városnál rendetlenség

E rendelet első fejezetében kifejezésre juttatja a következőket:

„A polgári leányiskola ideálja a művelt, magyar, polgári háziasszony.”

A tanterv szerint a gépies tanulást mindenképpen háttérbe kell szorítani és az öntevékenységet kell fejleszteni. Ezért kívánja az osztályozásra való feleltetést is a legszűkebb korlátok közé szorítani, mert ez a gépies tanulásra való esábitás legveszedelmesebb eszköze.

Oly szépen hangzik a kultuszminiszternek az a kijelentése, hogy a polgári leányiskola ideálja a „művelt, magyar, polgári háziasszony”.

Ha ennek az ideálnak szem előtt tartásával hajtják végre az új tantervet, akkor a kultuszminiszter mindenestre megérdemli, hogy neve megörökíttessék a magyar közoktatásügy történelmében és bizonyára hálaival adóznak neki mindazok, akik ilyen nevelésű „művelt, magyar, polgári háziasszonyt” fognak az oltárhoz vezetni.

Sajnos, napjainkban a leányiskolák legnagyobb része nem polgári háziasszonyokat, hanem divathölgyeket nevel. Tudunk iskolákat, ahol még a kosztümöket is előírják a növendékeknek.

Igaza van a kultuszminiszternek, hogy a magyar polgári háziasszony legyen az ideálja az iskolának s ne legyen az sem sablonos, sem luxus iskola. Elég volt már a ferde nevelésből, elég abból a rendszerből, mely a polgárleányokat nem az életre, hanem a luxusra nevelte.

Most tehát az a kívánatos, hogy a kultuszminiszternek eme rendelete ne legyen írott malaszt, hanem, hogy a polgári leányiskolában úgy nevelhessenek leányaink, hogy belőlük jó háziasszonyok is lehessenek. Mert hiába: megmuthatják az egyetemeket s azoknak minden fakultását a nők számára, a nő azért mindig nő marad, akinek hivatása minden diploma dacára: a férfi boldogítása, az anyaság, a gyermeknevelés és a háziasszonyság lesz.

És ha a nőnevelés egy kicsit más szelvényben fejlődik, talán nem is kell annyi leánynak a diploma után törnie magát, mert a háziasszonyoknak nevelt leányok közül valószínűleg kevesebben maradnak pártában, mint a luxusra nevelték közül.

Szíveljék hát meg a rendeletet úgy az iskolák, mint a polgári családok, hogy a miniszternek eme nemes szándéka a gyakorlati életben minél előbb megvalósulhasson és a leányiskolák nevelhessenek tökéletes polgári háziasszonyokat.

uralkodik. Az utcákon olyan emberek is járnak, akiknek nincs kalapjuk esőben. Intézkedj, hogy ilyen estig egy se maradjon Pekingben.

— Mindent pontosan megcsinálók felelte Chanár-Dsung. Háromszor perge homlokát a padlóhoz és távozott. Öt perc alatt együtt volt Peking minden katonája.

— Ti nyomorultak! — rivalt rájuk Chnár-Dsung.

Felét közületek felakasztatom, felét szézen megpirítatom. Töletek kalap nélkül mehetnek az emberek ilyen esőben. Megparancsolom, hogy egy órán belül összefogjátok azokat, akiknek nincsen kalap a fején.

A katonák mentek teljesíteni a parancsot s Peking utcáin valóságos vadászatot rendeztek.

— Fogd meg! Kötd meg! — ordítottak s utána rohantak az embereknek, akinek nem volt kalap a fején. Fél óra múlva ott álltak az összes szerencsétlenek.

— Hányan vannak? — kérdezte Chnár-Dsung.

20.871-en — felelték a katonák, egészen a földig hajolva.

— Előre hóhér! — parancsolta Chnár-Dsung.

Fél óra alatt 20.871 kínai feküdt a földön fej nélkül. A 20.871 ember fejét póznára kötötték és példaként körülvitték a városban.

Chnár-Dsung jelentette az esetet Pai-Chi-Wo-nak, Pai-Chi-Wo pedig San-Tschi-Son-nak, San-Tschi-San tudatta Tsung-Chi-Tsang-gal.

HIREK.

Mélyen tisztelt olvasóinknak és munkatársainknak boldog ünnepeket kívánunk.

Községi gyűlés. Tapolca nagyközség képviselőtestülete f. hó 9-én tartott közgyűlésén ajánlja a kocsik jelzésére használandó táblák beszerzését. Kellert Józsefnek telepédési engedélyt ad. A badacsonytomaj—nemesgulács—kispáti—tapolczai közlekedési közúti bizottságot megválasztja. A módosított járdaszabályzatot elfogadja. A Hobok féle háztelkek szabályozása ügyében annak idején, ha utcakiszájtásra szükség lesz, 12 méter széles utca létesítését elhatározza. Rokob Kálmán, a városházi vendéglő bérlőjének 7000 korona biztosíték letétele mellett saját felelőségére az építkezést megengedi. A vármegyei új építkezési szabályrendeletet a lapban történt közlés után fogja tárgyalni.

A tapolczai iparhatósági megbízottak f. hó 5-én Neményi Geza elnökle mellett tartott gyűlésükön javasolták, hogy a kereskedelmi tanoncok részére az iparostanoncoktól külön választva a kereskedők társulata és a soproni keresk. és iparkamara támogatásával egy külön kereskedelmi tanonciskola állításuk; indítványozták, hogy miután Tapolczán nagy mérvet öltött a házalás az egyes utcákban, ami a helybeli ipar és kereskedelem kárára történik, korlátoztassék, ez iránt megkeresik a tapolczai főszolgabíró.

Iskolafelügyelők. Egy miniszteri rendelet felhívta a tanfelügyelőket, hogy a tanköztetűkből hozzon javaslatba olyan érdemes igazgatókat, tanítókat, akik a VI. osztályu fiúk vizsgáján megjelenve ellenőrizték a vizsgálat lefolyását. Mert az illető ifjak ennek alapján kapnak választójogot. Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő a főispán hozzájárulásával a következőket terjesztette fel a miniszterhez: Novák Mihály igazgatót a zalaegerszegi járásra, Csizsár József címzetes igazgatót a pacsi járásra, Horvát János címzetes igazgatót a novai járásra, a sümegi és szentgróti járásra Farkas Sándor csabrendeki igazgatót, — a tapolczai és balatonfüredi járásra, Rédl Gusztáv nyugalmazott polgári iskolai igazgatótanárt, az alsólendvai járásra, Danitz Sándor stridovári igazgatót, a csáktornyai és perlati járásokra Bramer Lajos címzetes igazgatót, a keszthelyi járásra Irányi N. ny. polg. isk. tanárt, a kanizsai járásra Ifju Szabó István igazgatót s a letenyi járásra Pataki Viktor igazgatót.

Este van.

Az eső elállt.

Lágy szellő suhan át a fákon, melyekből mint kis gyémántcsepp hull le az eső a virágokra. Ezek elbujtak a vihar elől és most kacérokodnak a lemenő nap sugaival.

Az egész kert pompázik az illattól. A nap fia, Li-O-U porcelánpalotája ablakainál ül és és gyönyörködik a csodaszép képen.

De fiatal volt és jó és ebben a pillanatban sem felejtkezett meg a szerencsétlenekről.

— Igaz, mondta és Tschig-Chi-Tsang-hoz fordult. Meg akarod tudni, hogy Pekingben hányan vannak, akik ily nagy esőben is kalap nélkül járnak.

— A föld hatalmas uralkodójának kérését teljesítettük, felelte Tsing-Chi-Tsang és mélyen meghajolt.

— Hány a számuk? A tiszta igazságod mondjad.

— Kinában nincs többé egyetlen ember sem akinek ne volna kalapja. Esküszöm, ez tiszta igazság!

Tsung-Chi-Tsang esküre emelte kezét.

A császár arca nevetett a boldogságtól és az örömtől...

— Boldog város! Boldog ország, — kiált. És milyen boldog vagyok, hogy uralkodásom alatt népeimnek ilyen jóléte van.

És mindnyájan örültek a palotában, mikor látták a király boldog arcát.

San Tchi-San, Pai-Chi-Wo és Chnár-Dsung az arany sárkány érdemjelét kapták elismerésül, hogy atyailag gondoskodnak a népről.

sóinknak és g ünnepeket

a nagyközség tartott közgyűlést használandó zsefnek telepe- onyomaj—ne- ai közlekedési a. A módosi- A Hobok fele n annak idején, les, 12 méter crozza. Rokob ló bérlőjének e mellett saját engedi. A ar- andeletet a pap- tárgyalni.

megbizottak f. te mellett har- gy a kereske- ostanoncoktól társulata és a támogatásával iskola állítás- án Tapolcán az egyes ök- kereskedelem ez iránt meg- öti.

szteri rendelet y a tankerül- yan érdemes VI. osztályu örizzék a vias- ifjak ennek Szirmai Miksa zszájárlásával miniszterhez: gerszegi járás- gatót a pácsi g igazgatót a tgróti járásra gatót, — a a, Redl Gus- i igazgató- tanitz Sándr yai és perlati es igazgatót. y. polg. isk. Szabó Istvan ataki Viktor

, melyekről e az eső a elől és most ival.

attól. A pap akainál ül es pben.

a pillanat- csétlenekről. i-Tsang-hoz y Pekingben esőben is

nak kérését g és mélyen

igazságod

etlen ember küszöm, ez

e kezét. ogságtól és ág, — kiált. aralkodásom

ában, mikor hánár-Dsung apták elis- skodnak a

Sirolin
"Roche"
orvosilag ajánlva a légzőszervek mindennemű megbetegedése ellen,
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekek görvélykórja ellen.

A badaacsonyi Kisfaludy-muzeum. Egyik budapesti napilap nagykanizsai tudósítója révén azt jelentette, hogy Esterházy Miklós herceg a badaacsonyi Kisfaludy házat a Balatoni Szövetségnek ajándékozta muzeumi célokra. A tényállás az, hogy a herceg a Kisfaludy ház Balatonra néző szobáját engedte át korlátlan használatra, melyet a Szövetség muzeumnak rendezett be.

Rohitschi gyógydiéta. A Rohitsch-Sauerbrun fürdőhelyen tartományi tulajdonban levő és immár három fürdőorvos által személyesen vezetett dietetikus étterem megnyitása alkalmából a t. közönség tudomására hozzuk, hogy ezen dietetikus étterem feladata, hogy orvosi felügyelet mellett a fürdővendégek részére a dietetika tudományos elveivel alkalmazkodva minden egyes beteg egyéni szükségleteinek szigorúan megfelelő gyógydiétát nyújtson — és hogy egyszersmind a gyógykezelésnek a gyógyeredményre nevező oly fontos ágát mintaszertűvé fejlessze. Noorden tanár, a híres klinikus, gyomor- és belbeteg, köszvény- és vesebajosok és végül dietetikusok részére három dietetikus étrendet állapított meg, melyek a Rohitsch-Sauerbrun ivókurához és gyógykutainak, a Stugri- és Donati-források gyógyító hatásaihoz különösen alkalmazkodnak. Az élénk érdeklődés és sokoldalú kereslet, melyek a dietetikus gyógyítás terén tekintély gyanánt elismert szerzőnek ezen étrend előírásai iránt megnyilatkoztak, a Rohitsch-Sauerbrun fürdőigazgatóságot arra készítette, hogy ezen eredetileg csak a rohitschi fürdővendégek által beszerezhető étrend — füzetecskeket példányonként 20 filleres bélyeg beküldése ellenében minden érdeklődőnek is rendelkezésére bocsájtja. Megrendelésnél megjelölendő, hogy a három füzetből melyiknek beküldése kívánatik 1, t. i. gyomor- és belbetegségek, 2, köszvény- és vesebajok, vagy 3, cukorbeteg-gek részére szóló étrend-előírás. Mindenesetre örvendetes dolog, hogy ezen a gyógydietetika szempontjából értékes füzetek, melyek házikuránál is jó szolgálatot tehetnek, immár szélesebb körök részére is hozzáférhetővé lesznek.

Selmechányiak balatoni kirándulása. A selmechányi főiskola hallgatóiból alakult Dunántúli Kör a tél folyamán sikertűlt Balatoni estét rendezett. Ezzel a figyelmet nagy arányokban terelte a Balatonra. Sokan el is határozták, hogy az idei nyarat a Balaton mellett töltik. Megkeresés is érkezett a selmechányiak ágostai hitvallású evangélikus egyházkerület tanítóképzőjétől, amelyben jelzik, hogy az intézet növendékei május végén egy hetes kirándulásra a Balaton mellé érkeznek.

NESTLÉ FÉLE
Régbevált GYERMEKLISZT
Próbadozokat, valamint orvosi rópiratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a HENRI NESTLÉ cég, WIEN, I., Biberstrasse 182P

Belgák és a Balaton. A Balatoni Szövetség három nagy belga intézménnyel lépett kiadványi csereviszonyba, és tartja fenn a

erintkezést. Ezen az uton majd a belgák is hirt vesznek majd a Balaton szép vidékéről. Az utóbbi időben a külföld erősen érdeklődik a Balaton iránt, így többek közt Szentpétervárról többen kérétek felvilágosítást a Balaton gyógyító fürdői iránt.

Butoresarnok-Szövetkezet, Budapest, VIII., Üllői-ut 18 és VIII., József-körut 28. Magyar iparművesek eredeti tervei alapján készült modern butorok és teljes lakberendezések. Az ország legrégebb és legnagyobb lakásberendező szövetkezete, fennáll a budapesti asztalos ipartestület védnöksége alatt két évtizede. Állandó kiállítása 120 mintaszobával a főváros elsőrangú látványossága. Csarnokai nyitva reggel 8 órától esti 8 óráig.

Uj tisztség a vármegyénél. Uj tisztséget, új hatáskört illeszt be a közigazgatási reform a vármegye szervezetebe. A névét még nem mondta meg a belügyminiszter, csak a karakterét jelölte meg. A tisztség betöltője a vármegye bizalmi körébe lesz az államotított tisztviselői karral szemben.

Autóbuszjárat a megyében. Egy részvenytársaság Abonyra — Muraszombat — Radkersburg (Reged) és Vashidegkut között autóbuszjáratot akar létesíteni, nemcsak személy, hanem postaszállításra is. E forgalmas utvonalon, amelyre már régebbi idő óta vasut építést terveztek, bizonyára élénk forgalom fog kifejlődni a stájer határszel fele.

Vásári helypenzdijszabások gyűjteménye. A soproni kereskedelmi és iparkamara lehetővé öhajtván tenni az összes érdekelteknek a vásári helypenzdijszabások határozományait tekintetében való tájékozódást, kertülete vásártartó községeinek helypenzdijszabásait megyénként csoportosítva sajtó alá rendezte. A gyűjtemény második füzete, amely Vasvármegye községeinek vásári helypenzdijszabásait tartalmazza, most jelent meg. A vásárolók szempontjából hasznos és értékes kiadványra az érdeklődők figyelmét azzal hívjuk fel, hogy a füzetet a kamara 40 fillér önköltségi árának levébélyegeken való beküldése ellenében barkinek bérmentve megküldi.

Az első magyar strandfürdő. Ami Bees egyik legmodernebb alkotása és a tengeri fürdők legnagyobb vonzóereje az végre a Magyar tengerek nevezett Balaton partján Budapesttől 2 órányira, Siófokon valósul meg. Homokos nap párosulva a fürdővel és a tiszta levegőben való tartózkodással, ez a nyaralók legnagyobb szükséglete, és ennek kielégítését új korszaka kezdődik országos kínálatnak a Balatonnak, amely csak most fog kibontakozni teljes értékeiben. Az elmúlt husz év alatt, mióta a Balatont a fürdőzők közegebben keresik fel, nem történt olyan jelentős mozzanat a fürdői élet fejlesztésében, mint a siófoki Strand-fürdő megalkotása.

Nem lesz világos purzicsán. Nagy szomorúság éri a cigarettázókat, akik maguk töltik vagy sodorják szivarkájukat: nem lesz világos dohány. Ennek egyszerű az oka, nem terem arányi világos dohány, amennyit a kereslet vár. A termelt dohánynak 40%-a u. i. sötét s bár több van a világos dohányból, ez meg sem elegendő. Az illetékes körök nem értik, hogy a közönség a világos dohánnyt favorizálja: mert a világos dohánylevelnek semmi zamaña nincs vagy legalább is bizonyos hogy a barna dohánylevél összehasonlíthatatlanul illatosabb és zamatosabb. Miután azonban az igazgatóság a közönség igényeirehöz alkalmazkodni akar, hogy a világos dohány hiányát segítsen, a világos dohánnyt sötéttel keverteti s már bebizonyosodott, hogy a kevert dohánnyból készült gyártmányok sokkal ízletesebbek, mint a világos cigaretták és természetesen könnyebbek a barnáknál. A közönség is szívesen vásárolja ezt a dohánnyt. Ennek alapján az igazgatóság elhatározta, hogy ezentul nem válogatja ki a világos leveleket s így ezentul nem lesz raktáron világos dohány. Csak egyféle dohány lesz a trafikokban, mely egy árnyalattal sötétebb lesz az eddigi világos dohánynál s valamimivel világosabb, mint az eddigi barna dohány.

A Sió szabályozása és a Balaton vize. A Balaton vízszíne az egész télen magas volt és a tavaszi esőzések miatt különösen magas most. Ennek következtében az alsó Balatonpart némely helye, mint Lelle és Mariatelep melyekben fekvő részei megteltek vízzel. Több lapban téves hír jelent meg, mely összefüggést keres a Sió mederrendezési munkálatai és a Balaton vízállása között. Ugyanis azt híresztelték, hogy azért magas a Balaton vízállása, mert a Sió kevés vizet eresztenek le, hogy a kotrási munkálatok könnyebben legyenek végezhetőek. Az igazság ebben a kérdésben az, hogy a kotrási munkálatok folynak s épen azért, hogy a mai állapotok ismét be ne következzenek. A mai csatorna csak bizonyos mennyiségű vizet képes leereszteni és ezt a vízmennyiséget le is eresztik állandóan minden megszakítás nélkül. A Sió zsilipje állandóan 160 centiméter magas vízoszlopot ereszt ki a Balatonból, de a rendkívül magas vízállásnál ez kevésnek bizonyult. Több nem ereszthető le a zsilipen, mert a kicsiny Sió meder miatt az alsóbb vidékeket azonnal árvíz borítaná, ami kiszámíthatatlan gazdasági kárt okozna. Emiatt kell tehát szenvedni számos parti birtokosnak, amíg a felesleges víz le nem lesz ereszthető. A baj remélhetőleg hamar rendezve lesz, miután az illetékes kulturmérnöki hivatal a lehetőség keretében gondoskodni fog arról, hogy a magas vízállás kellemetlen következményei minél előbb megszűnjenek.

Szerkesztői üzenetek.

- K. F. Jobbat kérünk!
- K. J. Önmagáról ad bírálatot.
- H. M. Első a helyesírás. Nem lehet mindenki született poéta.
- B. J. Szívifájdalmainak ne a hozzánk küldötte küldött rossz verseiben adjon kifejezést.
- F. K. A szerkesztőt nem annyira, mint a kiadót terheli. Nálunk egyebekben nem nagy változást okoz.
- Sz. M. Holnap lesz a szomorú évforduló.

Nyilvános köszönet.

Keszler Jenő ur 8 koronát volt szíves az ízr. nőegyletnek adományozni, amit hálásan nyugtáz
Pollák Adolfné, elnök.

KÖZGAZDASÁG.

Az Első Magyar Biztosító közgyűlése.

Első Magyar Biztosító Társaság március hó 26-án tartotta évi rendes közgyűlését Csekonics Endre gróf v. b. t. tanácsos elnökelete alatt. Az igazgatóság részéről Ormody Vilmos vezérigazgató terjesztette elő a jelentéseket és a javaslatokat.

Az 1913. üzletéről szóló jelentés mindenkelelőtt kegyeletesen emlékszik meg László Zsigmond evközben elhunyt igazgatósági tagról, majd áttér a lefolyt üzletve eredményeire, melyek dacára a válságos közgazdasági és penzügyi viszonyoknak, a társaságnál összeségükben kedvezőek voltak. Az életbiztosítási új szerzemények összege nem érte ugyan el a társaságnál az utóbbi években megszkott igen magas színvonalat, ezt azonban a közönség pénzsükségén kívül eléggé megmagyarázza a társaság Olaszországban folytatott életbiztosítási üzletének megszűnése. Ennek ellenére az új életbiztosítási szerzemények összege a múlt évben is közel 94 millió koronára rugott, életbiztosítási tőkeállmánya pedig 581,756,130 korona 96 fillér összegre emelkedett. Ugyancsak emelkedett a pupirális magyar értékekben elhelyezett életbiztosítási díjtartalék, mely a múlt év zártával 170.890.563 korona 83 fillér összeget, — nemkülönben az életbiztosítási díjbevetel, mely 27,837.896 korona 83 fillér összeget tett ki. Minthogy e mellett a halálozási arány is kedvezőbb volt az életbiztosítási üzlet 1,882.112 korona 50

Nyugalomban. A „Süveg és Vidéke” illusztris szerkesztője, Eles Károly igazgató tanító, ki 20 éven át, tehát majdnem a lap bölcsőjétől kezdve dolgozott mindmáig önzetlenül, nyugalomba vonult. Ez alkalommal majd az egész számot neki szenteli a szerkesztőség és úgy az új szerkesztő, mint a város legjobbjai melegen bucsuztatják a rendkívül népszerű hírlapírót, méltatva szerzett érdemeinek egyéb és különböző oldalait és ünnepeve benne a szélében nagyrabecsült társadalmi embert. A lap új szerkesztője Gellért Samu dr. ügyvéd, az eddigi társszerkesztő, társszerkesztő pedig Nemeth Böske k. a., az eddigi főmunkatárs lett. A lap második a vidéken — tudomásunk szerint — melynek nő-szerkesztője van.

Geológusok Tapolczán. Lóczy Lajos dr., a földtani intézet igazgatója, kedden és szerdán Tapolczán volt egy kisebb geológus társasággal, melynek tagjai voltak: Palkovics József nyugalmazott altábornagy, Rozlóznik Pál, Marzsó Lajos, Vigh Gyula, Zalányi Béla, Toborffy Géza, Glück Zoltán geológusok. A társaság megtekintette a Tavas-barlangot és több kirándulást tett Tapolcza vidékére, Szent-György-hegyre, Halápra, Monostorapátira, Köveskálára, Revfűlőre. A társaság a Pannoniában szállt meg.

Vármegyei rendkívüli közgyűlés. Az országgyűlési képviselőválasztó kerületek számára és székhelyeinek megállapításáról szóló törvények értelmében a választókerületek szavazókörökre oszlanak s a szavazókörök és székhelyeik megállapítása a törvényhatósági bizottság közgyűlésének a feladata. E tárgyban tart a vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 17-én Zalaegerszegen rendkívüli közgyűlést.

Jön a megye államosítása. Ugy látszik, nemcsak a parlamentben, hanem már ország-szerte megkezdődött a vármegyék államosítását előkészítő nagy munka. A minap ugyanis a belügyminiszter leiratot intézett Arvai Lajos alispánhoz az iránt, hogy közöljön részletes tudósítást a vármegye tulajdonában vagy kezelésében lévő ingatlan vagyonokról, melyek természetesen szintén állami tulajdonokká lesznek. Tudomásunk szerint Zalavármegye-nek a törvényhatósági utakon kívül más jelentékeny ingatlanai nincsenek, s így nálunk csak ezek átadásáról lehet szó.

Vándorlás és télisportok. A tél végét járja s alig, hogy körültekintünk, itt a tavasz mikor mindenki kimegy a szabadba, hogy örvendjen a szép természetnek. Éppen a kirándulások és sportolásoknál vagyunk leginkább kitéve meghűléseknek s komoly intelem, mely mindenkinek szól, akik ilyenkor a távolba mennek, hogy utigyógytárukat ne felejtsek „Sirolin Roche”-val ellátni mert a legzörszervek meghűlésénél ez igen fontos szolgálatot teljesít.

Horgony-Szörp. Szarvasgyökér
compos.
Vértisztítószér. Üvege: kor. 3,60 és 7,50

Horgony-Liniment. Capsici compos.
a Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés bűléseknél, rheumánál, köszvényknél stb.
Üvege: kor. —80, 1,40, 2,—

Horgony-kénes-kenőcs
rendkívül idegcsillapító száraz és nedves kiütéseknél stb.
Tégelye: kor. 1,—

Kapható a legtöbb gyógyszerárban vagy közvetlenül beszerezhető.
Dr. Richter „Az arany országhoz” címzett gyógyszerárától, Prága I. Ellenbéltestrasza 5.

A Földrajzi Társaság elnöke és a Balaton. Abból az alkalomból hogy Cholnoky Jenő professort a Magyar Földrajzi Társaság elnökévé választotta, a Balatoni Szövetség üdvözölte, mint a Balatonvidék szülöttét és a Balatoni Szövetség egyik legmunkásabb tagját. Cholnoky az üdvözlésre a következő érdekes és figyelemreméltó választ intézte a szövetség ügyvezető alelnökéhez, dr. Ováry Ferenc orsz. képviselőhöz: „Nagyságos

Uram! A Földrajzi Társaság elnökévé történt megválasztásom alkalmával kegyes volt Nagyságod a Balatoni Szövetség szíves üdvözlését megküldeni nekem. Nagyon kérem nagyságodat, legyen kegyes a nagyérdemű és nagyrahatott szövetség előtt hálás köszönetemet tolmácsolni és méltóztassék meggyőződve lenni róla, hogy újabb hatáskörömben megnövekedett kötelességeim között is egyik első kötelességemnek fogom ismerni a mi világszép Balatonunk kultuszát, ismeretét, gazdasági és kulturális fellendülését minden erőmből előmozdítani. Vannak sokan, akik többet tettek a Balatonért, mint menyit én tehettem, vannak sokan, akik ekesebb szóval tudják kifejezni a Balatonért való rajongásukat mint én, de méltóztassék elhinni, hogy nincs még sok oly ember, aki rajongóbb szeretettel csüngene a Balatonon, mint én, aki életem legboldogabb és igen boldog óráit töltöttem a Balaton mellett. Láttam már a világ legnagyobb részét tájképtípusok tekintetében. A havasok világának ridég lensege talán nagyszerűbb, mint a Balaton környéke, a sarkvidékek gigászi méretei, nekünk egészen idegen színei talán jobban megragadnak bennünket első pillanatra, mint a Balaton derült környéke, a forró égővi őserdők, a ceyloni pálmarengetegek talán díszesebbek, talán pompásabbak, mint a mi Balatonunk egyszerű virágkörtöze, de mondhatom bármerre jártam, mindenütt hiányzott az a csodálatos megnyugtató édes harmonia, ami a mi Balatonunk mellett fogja el az embert, az a mindig mosolygó, még haragjában is kedves és mégis mindig változatos derű, ami azon a csodálatosan nyugalmas képen végigömlik. Nem! Aki a Balaton óriási, ragyogó égboltozata alatt tanult meg tájképekben gyönyörködni, annak nincs más szép kép a világon. Ez után epedtem Manduria felséges fenyvesei, a kínai alföld sűrű falvai a mongol puszták vegetelen fütengerei, a Szahara homokbuckái, a Spitzbergák glecserei, a mexikói puszták groteszk növényei körül. Vissza a Balatonhoz. Fogadja Nagyságod a szíves üdvözlétem hálás köszönetemet s egy a Balatoni Szövetségnek, mint Nagyságos Uramnak maradok állandó híve dr. Cholnoky Jenő s. k.

Tanító helyettesítés. Mindazon okleveles tanítók, tanítónők, óvónők, esetleg nyugdíjas tanítók, akik állami iskolánál havi 80 kor. díjazás mellett helyettesítést vállalnak, okleveleik másolatának bemutatásával jelentkezzenek Zalavármegye kir. tanfelügyelőjénél.

Süveg—devecseri vasút. Folyó hó elején Devecserben igen népes értekezletet tartottak a Devecser—Süveg között építendő vasútvonal létesítése tárgyában. Az értekezlet ki-mondotta, hogy amennyiben a törzsrésztvények elhelyezése folyó év októberig sikerülne, úgy egy új koncesszió megadását fogják kérelmezni Devecser—Süveg és Szentgrot között és azt a vonalat építik meg, amelyre a szükséges érdekelttség összehozható lesz.

Cottilion est. Méré József tánciskolájának növendekai húsvét vasárnapján, d. u. 5 óra-kor tartják cottilion estélyüket cigányzene mellett. Növendékek 60 fillér, idegenek 80 fillér beletéti-díjat fizetnek. Ugyancsak aznap este a mozi előadás után a felnőttek részére összgyakorlat lesz.

Faültetés. A tapolczai r. kath. templom déli oldalán lévő közteret az elvenhett akác-fák helyett vadgesztenyével ültettette be a község. A nagy területű térség a fák kellő ápolása és védelme mellett a község legszebb és legárnyékosabb helye lesz néhány év alatt. Bárha megertene repünk ama jóindulatu törekvest és maga is iparkodnék otthonát és környékét faültetéssel minél kellemesebbé tenni. Talán most még kissé kietlennek tetszik a tér, de annál szebb lesz néhány év alatt, ha a fák kellő védelemben részesülnek. Nagyon kívánatos volna, ha a Dienes vendéglő előtti tér, amely igen kietlen és kopár, szinten lombos fákkal és cserjékkel volna beültetve.

Az új választótörvény és a szavazók. Az új választótörvény értelmében, akik az adócensus nélkül szavazati joggal bírnak, ha iskolai képzettségüket igazolni nem tudják,

vizsgálatot tesznek az erre kinevezett bizottság előtt, vajjon megfelelnek-e a szavazáshoz kívánt minimális képzettségnek.

A Balatoni Szövetség s az orvosok. A Balatoni Szövetség ismét elhatározta, hogy a közeledő furdőidény alkalmából kéressel fordul az ország orvosi karához, hogy a balatoni furdőket jóindulatu pártfogásukba vegyék és támogatni sziveskedjenek. Ezzel kötelességet vel a szövetség teljesíteni a balatonparti telepek iránt, s egyszersmind jó szolgálatot óhajtt teljesíteni az orvosi karnak is, hogy némi tájékoztatást nyujt nekik a furdőhelyek rövid ismertetésével. Összesen 40 furdőtelepet ajánl a szövetség az orvosi karnak, mely telepek mindegyike az odasereg-lők igényeit iparkodik kielégíteni.

Az új
Berson

Külömből, az általán. társ. eleméns.

Számlák bélyegilletéke. A közigazgatási bíróság két, az üzleti világot nagymértékben érdeklő döntést hozott közelebb a számlák bélyegilletéke dolgában. Munkánkban van a két határozattal olvasóinkat az alábbiakban megismertetni. Az elsőben a közigazgatási bíróság kimondta, hogy mellékletként csatolt számlák a számlabélyegen kívül mellékleti bélyeggel is ellátandók és ebbe a mellékleti bélyegbe a lerótt számlabélyeg nem számítható be. A közigazgatási bíróság 12,974/913. szám alatt ezt az elvet következőleg indokolja meg. Nem lehet a panasznak helyet adni, mert a panaszos panaszíratában maga is beismeri, hogy a megletezetett számlát, mely 10 filléres számlabélyeggel volt ellátva, 20 filléres bélyegjeggyel felragasztásával egészítette ki 30 fillerre. Amde a számlák, ha mellékletként használtatnak, az illetéki díjjegyzék 73. tételehez fűzött jegyzet értelmében 30 filléres bélyeggel látandók el, ebbe az illetékbe pedig éppen azon megkülönböztetésből kifolyólag, melyet a hivatkozott jegyzet a számlák és egyéb okiratok között felállít, következik, hogy a lerótt okirati illeték ebbe a mellékleti illetékbe be nem számítható. A közigazgatási bíróság másik határozata szerint az a számla, melyet a számlatevő nem az üzlet-fél vagy más személy részére állít ki, hanem a követeles igazolására valamely perhez csatol, nem esik számlabélyeg alá.

A NAP a magyar újságírás szenzációja. A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hí és törhetetlen szószólója. A legmodernebb, legfrissebb és legkitünőbb lap. A magyar riport uttörő mestere. Főszerkesztő: Braun Sándor. Dr. Hajdu Miklós társszerkesztő. Munkatársai: a magyar újságírás kitünőségei. Példányszama amerikai újságsiker: 155 000 példány naponként. Egy szám 6 fillér. Előfizetési ár: egy évre 18 korona, fele évre 9, negyedévre 4 korona 50 fillér, egy hónapra 1 korona 60 fillér. A NAP-ot megérkezés után kívánatra azonnal házhoz szállítja A Nap kihordó szervezete.

fillér évi nyereséggel zárult A tüzbiztosítási üzletben a díjbevétele szintén emelkedett és pedig 24,277.169 korona 45 fillér összegre, s noha a kár kevésbé volt kedvező, mint az előző évben, ez az üzletág is nyereséget hozott. Nemi nyereség volt ezáltal az eredmény a kellő óvatossággal folytatott jégbiztosítási üzletben is, valamint az állandóan fejlődő betörés elleni biztosítási ágban. Szállítmányi üzletét a társaság a kiélesedett verseny miatt szűk keretekre szorította. Az egyes üzletágak évi eredményeinek összesítése folytán a társaság évi bruttó nyeresége az 1913. évben 5,695.627 korona 55 fillér. Ebből az alapszabályszerű levonások után — melyek közt a bőséges tartalékok mellett külön figyelmet érdemel az életbiztosítottak nyereséményrésze 77.943 korona 59 fillérnyi tekintélyes összeggel — a tiszta nyereség 3,642.167 korona 76 fillér, melyből 3,200.000 korona összeg a részvényesek osztalékára fordítatik. Így minden egész részvény után 800 korona évi osztalék fog a társaság főpénztáránál már a mai naptól kezdve kifizettetni.

Közgyűlés elfogadta az összes javaslatokat s megadta minden irányban a múlt üzletévre vonatkozó felmentést, megválasztotta Bánffy György gróf v. b. t. tanácsost a társaság alelnökévé. Berzeviczy Albert v. b. t. tanácsost, a felügyelőbizottság eddigi elnökét és Gergely Tódort, a társaságnak eddig is ki-nevezett szakigazgatóját az igazgatóság, Libics Adolf udvari tanácsost a felügyelőbizottság, Cziráky József grófot és Bethlen József grófot pedig a választmány tagjaivá. A társaság mai közgyűlési határozattal tisztviselőink nyugdíjalapját, a bruttó 2 százalékkal 113.912 kor. 55 fillér összeggel való növelésen felül, még külön 100.000 korona összeg adományozásával immár 4,372 213 korona 5 fillérre emelte. A társaság félszázados alapítványának, 500.000 korona összegnek egy évi kamatát 20.000 koronát az 1912. évről a hazai árvízkarosultaknak juttatta, s ugyancsak egy évi kamatát, 20.000 koronát az 1913. évről a budapesti Rókus-kórház sebészeti osztályának adja ki mezothorium beszerzésére. Mindezekon felül a társaság évi nyereségéből még 28.478 korona 14 fillér összeget fordított egyéb közhasznú és jótékony célokra. Végül Friedmann Béla a közgyűlés háláját és elismerését fejezi ki az elért fényes eredményért a vezetőségnek, különösen ormodi Ormody Vilmos főrend, vezérigazgatónak, mire a közgyűlés véget ért.

Az országban
20.000
árusitónál kapható

A NAP

Egy szám

6

fillér.

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árusítónk kívánatra házhoz szállítja.

Tapolca nagyközség előljáróságától.

Hirdetmény.

Tapolca nagyközség előljárósága közhírré teszi, hogy a templom-téren kiszedetett mintegy 50 drb. szép, karónak való akácfa, hétfőn, azaz husvét másnapján délután fél 2 órakor, a városház udvarán nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fognak adni, melyre a venni szándékozók ezennel meghívottnak.

Az előljáróság.

Eladó Szepezden, közvetlen a Balaton partján a Faragó-féle villa és a szőlő fele és az egésze a tulajdonos haláláig való haszonélvezeti joggal.

A villa, mely téli lakásnak is alkalmas, a következőkből áll: 4 szoba, konyha, előszoba, egy zárt és egy nyitott veranda, pince, betonozott présház, mosókonyha, fűskamra, külön vincellér lakás, jégverem, szivattyuskut, sertés-ól, stb. — A szőlő 3200 □-öl, fiatal 4 és 6 éves ojtvány. — Ára 20 ezer korona. Értekezhetni a tulajdonosnál Szepezden, Faragó Lajos, ny. h. alezredekésnél.

Képviselő: Molnár Kálmán Tapolca.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és fűstölője
TAPOLCZA, főté. Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Fűstölt sonka, fűstölt hus, fűstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertés- és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. :-:

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, párisi és szafaládé. :-:

Legolesőbb napi árak!

TEJCSARNOKOMBAN

NAPONTA

**FRISS TEJSZIN, ::
CSEMEGEVAJ**

S MINDENNEMŰ TEJTERMÉK KAPHATÓ

LUSTIG SAMUELNE.

A tapolczai járás főszolgabírájától.

Hirdetmény

a lovak*) és járművek bejelentése, valamint a lovak osztályozása tárgyában.

A honvédelmi minister az 1912. évi LXIX. t.-c. 4. §-a alapján a tapolczai járás lovainak osztályozását rendelte el.

Felhívom ennélfogva mindazokat, akiknek birtokában ló, vagy fogatos jármű van, hogy az 1914. évi április hó 8-tól április hó 16-ig terjedő 8 napi határidőn belül lovaik, illetőleg járműveik számát és nemét, valamint a lovaikhoz tartozó málhásállat-főlszereléseket annak a községnek előljáróságánál jelentsek be, amely községnek területén a lovakat és járműveket állandóan tartják.

A bejelentést írásban a községi előljáróságnál ingyen kiszolgáltatandó bejelentőlapon kell megtenni. Irni nem tudók a bejelentést szóval is megtehetik.

Nem kell bejelenteni a következő lovakat és járműveket:

- az Ő Felsége és a királyi ház tagjainak udvartartásához tartozó lovakat és járműveket;
- a nemzetközi jog értelmében területen-kivüliséget élvezők személyes használatára szolgáló lovakat és járműveket;
- a fegyveres erőhöz tartozó egyéneknek annyi lovát, ahányat mozgósításkor tartani kötelesek;
- a csendőrséghez tartozóknak szolgálatuk teljesítéséhez szükségelt lovakat;
- az udvari és állami ménesintézeteknek, állami méneseknek, mén- és csikótelepeknek tenyész- és gazdasági lovakat és járműveit;
- a kincstár tulajdonában levő lovakat és járműveket.

Tapolca község lovai 1914. évi május hó 9-én Tapolca községben fognak osztályoztatni.

Az osztályozás délelőtt 8 órakor kezdődik.

A lovakat kézen és egyenként kell elővezetni és egyúttal a lovakhoz tartozó málhásállat-főlszereléseket is be kell mutatni. Nyilván-tartó-lappal ellátott lovakkal a nyilvántartó-lapot is el kell hozni.

A lóbehívás esetére szabványosnak megállapított árak a következők:

hátslovakért . . . 880 korona
hámoslovakért . . . 1050 korona
málhásállatokért . . . 500 korona

A lóosztályozó bizottság katonai képviselője a járműveket, valamint a szerszámokat és málhásállat-főlszereléseket a birtokosoknál megtekintheti. A megtekintéssel megbízott katonai képviselő nyílt parancssal fogja magát igazolni.

Aki a lovak, málhásállat-főlszerelések és járművek bejelentése, a lovaknak az osztályozáshoz való vezetése és a málhásállat-főlszerelések bemutatása tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Kelt 1914. évi április hó 7-én.

Karácsony Kálmán
főszolgabíró.

*) Megjegyzés. Mindazok a rendelkezések, amelyeket e hirdetésben a lovakra vonatkozólag tartalmaz, az öszvérekre, öszvérszamarakra és szamarakra is kiterjednek.

Divatos női angol és francia kosztümöket a legizlésebb kivitelben.

o o o

Gyászruhákat 24 óra alatt készít mérték szerint

DEÁK JÁNOS

angol női szabó
TAPOLCZA,
Deák Ferenc-utca.

Rohitsi

Tempel

forrás. Szénásvány, diétikus, üdítő asztali ital. - Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legteljesebb gyógyforrás. - Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle veséjárnál, lépárganatnál, májajárnál, sárgaságnál, anyagcsere betegségekénél, a légutak hurutos bántalmánál.

Donati

a maga nevében a leggazdagabb tartalmu gyógyforrás legerősebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstitipational epekövénél, elhízási hajlamnál, csúsznál és cukorbetegségnél.

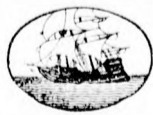
Legdúsabb, természetes magnézium-glaubersósforrások.

Főraktár Magyarországon:
Hoffmann József, Budapest, V., Báthory-utca 8.

Éladó Kővágóörsön egy 35 év óta fennálló kovács üzlet házzal együtt, haláleset miatt. Kövebb felvilágosítást ad:

Kövessy Mihály.

Meinl Gyula
Kávébehozatal

Hetenként kétszer friss pörkölt kávé, csokoládé és kakaó.

Főlerakat Tapolcza és vidékére:

KASZÁS SOMA

FÜSZER- ÉS
OSEMEGEKERESKEDÉSÉBEN
TAPOLCZA.

KOLLARIT-BÖRLEMEZ
KAUCSUK-KOMPOZITÓVAL BEVONT SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

UTÁNZATTÓL ÓVAKODJUNK!

KOLLARIT-börlemez

kaucsuk-compositióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló

SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze

Végtelenül tartós! Régi zsin-

dely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható: JUNG ADÁM vaskereskedőnél, TAPOLCZÁN.

KIRÁLY YILMOS

szobafestő és mázoló
TAPOLCZA, Baross Gábor-utca.

Telefonszám 64.

Elvállal minden szakmába vágó munkát, a leg-egyszerűbbtől a legszebb kivitelig, jutányos áron.

MILLIÓK
használgák

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, göres, számarköhögés ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák

a "3 lenyovel"

6500 elismerő levél orvosoktól és magánosoktól!!!

Kiválóan kellemes, izletes bonbonok. 20 és 40 filléres csomagokban és 60 filléres dobozban kapható Glazer Sándor gyógyszerárában.

Műtrágya

szuperfoszfát, kálisó, chilisalétrom kapható LUSTIG JÓZSEF és FIA cégnél Tapolczán.

Az eredeti Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI POR ÉS RÉZKÉNPOR

a legkitünőbb anyag a szőlőlevél, illetve a fűrt peronosporája, valamint a lisztharmat ellen.

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól.

Csakis olyan csomagokat

kell elfogadni, melyeken a Dr. ASCHENBRANDT-féle név és védjegy ki van téve.

A bordói por ára 100 kg.-ként 62 K., a rézkénpor ára 47 K., 50 kg.-nál kisebb csomagokban 4 koronával drágább q.-ja.

VEZÉRKÉPVISELET:

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Aikotmány-utca 29. Kapható minden „Hangya” fogyasztási szövetkezetben és legtöbb fűszerkereskedőnél.

